

VI ÄR VÅRDEN

Ett år som skapat
nya karriärvägar

Framtiden för sjukvården
finns i Tornedalen

Sineva Ribeiro:
"2018 vann vi viktiga segrar"

Biomedicinska analytikern
Fariba längtar till måndagarna

Kommer AI att revolutionera
den svenska vården?

***"Jag är en person
som tycker saker
och säger ifrån"***

Saga, barnmorska och kongressombud

Årsberättelsen finns även digitalt. Gå in på vardforbundet.se/2018 och läs mer och se film från Tornedalen. Där kan du även se vart medlemspengarna går.



Ett år av vinster för vårdens hjältar

I din hand har du Vårdförbundets årsberättelse för 2018. Ett år då vi vann viktiga segrar för dig som medlem. Och ett år då vi fortsatte att öka. I december 2018 var vi 115 071 sjuksköterskor, barnmorskor, biomedicinska analytiker och röntgensjuksköterskor. Det är en ökning med 752 från förra årsskiftet!

Du är vårdens verkliga hjälte och du påverkar ditt yrkesliv genom att vara med i Vårdförbundet!

Vunna tvister och skadestånd. Över 4 800 förtroendevalda har drivit tvister som resulterat i att medlemmar fått ersättning och skadestånd. Ett exempel är ambulanssjuksköterskor i Västmanland som fick rätt mot arbetsgivaren i fråga om ersättning vid förskjuten arbetstid. Ett annat är sjuksköterskorna på ett bemanningsföretag i Skåne som lovades bättre villkor än i kollektivavtalet, men fick sämre villkor och en arbetsgivare som inte satte av pengar till tjänstepensioner. Tvisten som vi tillsammans drev mot arbetsgivaren gav medlemmarna rätt.

Löner och villkor. Vårt arbete med lönefrågan har gett resultat långt över industrisektorns löneökningar. Under 2018 hanterade vi över 32 000 medlemsärenden, varav många var lönecoachning. Vi har också kommit överens med KFO, arbetsgivarorganisationen för dig inom idéburen och kooperativ välfärd,

om sänkt veckoarbetstid vid nattarbete samt om akademisk specialisttjänstgöring.

Förbättring av vården. Under 2018 har vi medverkat i flera viktiga regeringsutredningar om vården. Syftet har bland annat varit att påverka så att hälso- och sjukvården ska bli mer personcentrerad och att kompetensförsörjningen ska säkras.

Foto: Ulf Huett



Synlighet i media. I samhällsdebatten är vi en stark röst för dig som medlem. Oberoende analyser visar att Vårdförbundet är opinionsmässigt skickligt, stridbart och effektivt i media. Med tusentals artiklar, tv- och radioinslag har vi syns oftare än andra förbund i vårdsektorn.

Politisk påverkan. Vi säkrade att medlemmars frågor om bättre villkor tog stor plats i valdebatten och i media. Vi har framfört vårt valmanifest i personliga möten med politiker och i nära 40 debattartiklar. Vi ser en samstämmighet hos politikerna att våra yrken behöver värderas upp lönemässigt - det ska vi ta vidare under 2019 med den nya regeringen!

**Tillsammans är vi starka!
Vi är vården!**

Sineva Ribeiro
Ordförande, Vårdförbundet

VI BLIR FLER!

115 071

MEDLEMMAR 2018

3 skäl att vara medlem

Trygghet

Som medlem får du personligt stöd och juridisk rådgivning om du får problem eller begår ett misstag på din arbetsplats. Det ingår också en inkomstförsäkring i medlemskapet.*

Karriär

När du vill utvecklas i arbetslivet kan du använda vår kostnadsfria karriärcoachning. Du kan också skicka in ditt CV till oss så ger vi dig smarta tips på hur du kan förbättra det.

Lön

Vi jobbar hårt för att förbättra din löneutveckling och som medlem får du råd och stöd inför ditt lönesamtal. Du har också tillgång till vår lönestatistik.

*Kräver samtidigt medlemskap i en a-kassa

Förbundsstyrelsen

Under 2018 har Vårdförbundets förbundsstyrelse bestått av:

Förbundsordförande

Sineva Ribeiro, Västra Götaland

Vice förbundsordförande

Ann Johansson, Stockholm
Ragnhild Karlsson, Östergötland

Förbundsstyrelseledamöter

Catrin Johansson, Västerbotten
Jane Stegring, Stockholm
Janí Stjernström, Västmanland
Madelene Meramveliotaki, Skåne
Marie-Charlotte Nilsson, Skåne
Michel Silvestri, Gotland
Peter Blom, Värmland
Åsa Mörner, Örebro

Vårdförbundets årsberättelse 2018

Projektledare: Linda Engshagen | Redaktör: Magnus Dahlberg
Design & layout: Dolores Creative Kingdom | Tryck: Storkirk-Landströms



Foto: Simon Eliasson

Mari Huhtanen



Foto: Simon Eliasson

Elisabeth Eero

Kreativa idéer bakom ny tjänst i Tornedalen

En ny roll och karriärmöjlighet för sjuksköterskor håller på att få fäste i Sverige. Avancerad klinisk sjuksköterska har de senaste åren blivit en yrkesroll som ger sjuksköterskorna möjlighet till större befogenheter, mer ansvar och bättre lönevillkor.

Den nya rollen har också fått några mer demografiskt utsatta och specifika delar av landet att våga tro på patientsäkerhet och vårdkvalitet.

I Tornedalen i Norrbotten har man till och med gått så långt som att utnämna den nya yrkesrollen som "framtiden för svensk sjukvård". Verksamhetschefen Elisabeth Eero på Övertorneå hälsocentral var lite

av en pionjär när hon födde idén om att förstärka hälsocentralen med två avancerade kliniska sjuksköterskor.

– Vår demografiska situation i en glesbygd med många äldre kräver kreativitet och innovativa lösningar, förklarar Elisabeth Eero. Vi behövde tänka annorlunda och ändra vårt arbetssätt för att skapa trygghet och tillit för de som bor i Tornedalen. Dessutom var det ett gyllene tillfälle att höja sjuksköterskornas status och kunna skapa en utveckling av yrket.

Långa avstånd, avsaknad av läkare dygnet runt och två timmars resa till närmaste traumasjukhus är verkligheten för de som bor i den här delen av landet. Den kreativa

lösningen blev för Övertorneå hälsocentral Maria Rännare och Mari Huhtanen, båda nyutbildade avancerade kliniska sjuksköterskor.

– Utbildningen var en specialistutbildning på masternivå, berättar Maria Rännare. Det ger vår yrkeskategori en möjlighet till karriär och att utveckla yrket ytterligare. Min nya roll är mer självständig, jag diagnosticerar och tar fram behandlingsplaner för patienterna.

Samtidigt är det viktigt att förtydliga att den nya rollen inte ska ersätta läkarens jobb. Snarare handlar det om att komplettera, stötta och samarbeta för att snabbare komma till bedömning av patienter.



”Min nya roll är mer självständig, jag diagnosticerar och tar fram behandlingsplaner för patienterna.”

Maria Rännare

Utifrån kompetensperspektivet är en avancerad klinisk sjuksköterska ett mellanting av sjuksköterska och AT-läkare.

– Vidareutbildningen till den avancerade rollen är en ypperlig specialistutbildning, menar Camilla Eriksson Sundberg som är avdelningsordförande för Vårdförbundet Norrbotten. Den som är färdigutbildad höjer sin lön ordentligt och jag tycker det är viktigt att arbetsgivaren förstår att den kliniska karriären också syns i löneut-

vecklingen, liksom i jämställdheten och patientsäkerheten.

Tio mil norr om Övertorneå ligger Pajala hälsocentral. Även här har nu två avancerade kliniska sjuksköterskor anställts. Samtliga som utbildat sig har gjort det i ett projekt som Region Norrbotten finansierat och som innefattar totalt 14 personer.

– De som utbildat sig är starka förebilder för framtidens sjuksköterskor, säger verksamhetschefen Elisabeth Eero. Deras nya roller inom sjukvården visar tydligt att det går att göra en klinisk karriär.

Se film om den avancerade sjukvården i Tornedalen:

vardforbundet.se/tornedalen

Vårdförbundet bakom karriärtjänster i Jönköping

Vårdförbundets avdelning i Jönköping har gjort ett omfattande utredningsarbete kring vad ”karriär inom vården” egentligen innebär. Syftet med arbetet har varit att ta fram en strategi för att möjliggöra karriärvägar för medlemmarna.

Arbetet har mynnat ut i något Vårdförbundet i Jönköping kallar karriärtjänster och som innebär ett löneyft på 4 000 kronor i månaden.

– Arbetsgivaren har tidigare inte lyckats förpacka den här typen av klinisk karriär. Det jobbet har vi lyckats med, säger Iréne Sjövall Sanned som är tillförordnad ordförande på Vårdförbundets avdelning i Jönköping.

Tanken är att testa den nya kliniska karriärtjänsten på kliniker/vårdavdelningar med få specialistsjuksköterskor. Du söker

själv tjänsten och den är kopplad till din nuvarande anställning, den följer alltså inte med per automatik om du får ett nytt jobb inom vården.

– Med karriärtjänsten vill vi premiera den på avdelningen som ”alla frågar”, som har en hög klinisk kompetens, säger Iréne.

– Karriärtjänsterna ger dem inom vården i Jönköping som är särskilt skickliga en större anledning att stanna kvar på arbetsplatsen och bidra med sin stora kompetens. Annars är det ju ofta de personerna som söker sig vidare, avslutar Iréne.

Karriär med AST



Akademisk specialittjänstgöring (AST) är Vårdförbundets modell för utbildningsanställning. Vårdförbundet arbetar för att påverka arbetsgivare till att införa AST i hela landet, bland annat genom att diskutera med ministrar i regeringen, politiker och tjänstemän i kommuner och landsting, på olika myndigheter och inom utbildningsområdet. Nu finns AST med kollektivavtal i 8 landsting, 20 kommuner samt med en privat arbetsgivare, vilket är en ökning med 5 kommuner sedan 2017. Dessutom har 11 landsting och 9 kommuner utbildningsanställningar som liknar AST men utan kollektivavtal.

Läs mer: vardforbundet.se/ast



En stolt biomedicinsk analytiker

Hon är som en vandrande anställningsannons för biomedicinska analytiker. Och för Vårdförbundet.

Åsa Gyberg Karlsson är biomedicinsk analytiker och jobbar på Blekinge-sjukhuset. Hon är stoltheten för den biomedicinska analytikern personifierad. Men Åsa är också medveten om sitt yrkes utmaningar när det handlar om att attrahera en ny generation och tränga fram mer i den stora numerären som finns i de andra vårdrelaterade yrkesgrupperna.

– Vi är få procentuellt, så klart. Och vi finns ju inte ute bland patienterna på samma sätt som många andra inom vården, säger Åsa. Själv går jag runt på blodcentralen i Karlskrona med en stoort namnskytt som också berättar att jag är biomedicinsk analytiker.

Men räcker en rejäl namnskytt för att ge dig den identitet som ditt yrke förtjänar?

– Haha, nej tydligen inte. Jag har fått frågor om jag jobbar med aktier när jag be-

rättar att jag är biomedicinsk analytiker. Eller den som titulerade mig biodynamisk analytiker, säger Åsa med ett leende. Så visst finns det all anledning att tydliggöra vårt yrke ännu mer.

Liksom många andra yrkeskategorier inom vården är det svårt att rekrytera nya biomedicinska analytiker, vare sig det handlar om karriärbytare eller att dra till sig nyutbildade från den unga generationen.

– Vi slåss mot civilingenjörer, läkare - alla yrkesgrupper som har en examen i naturvetenskap i botten, konstaterar Åsa. Men jag ser också en möjlighet för vårt yrke att utvecklas. Jag tror att en reglerad specialistutbildning även för oss vore ett sätt att snäppa upp statusen ytterligare. Vårdförbundet kämpar för att få till den typen av utbildningar och jag tänker att en sådan skulle gynna oss.

Förutom sitt arbete på blodcentralen har Åsa flera förtroendeuppdrag både lokalt, regionalt och nationellt. Bland annat sitter hon i Statens medicinsk-etiska råd

(SMER). I den rollen ser hon tydligt hur biomedicinska analytiker kan fylla en viktig roll i nutid och framtid.

– Något vår yrkesgrupp har kompetensen att utföra är kvalitetssäkring, validering och verifiering av den stora mängd av egenmätning som blir allt vanligare, säger Åsa. När det kommer nya hälsoappar, aktivitetsarmband och andra produkter som ger alla i samhället möjlighet att egenmäta, behövs det någon som kontrollerar och kommunicerar analyskunskap. Det kan vi och den rollen ska vi ta.

I många år hade Åsa sin fackliga tillhörighet i Naturvetarna. Men sedan ett par år tillbaka är hon medlem i Vårdförbundet, då hon ansåg att förbundet tog bättre vara på biomedicinska analytikerns specifika kompetens.

– Jag är stolt biomedicinsk analytiker och stolt medlem i Vårdförbundet. Jag tycker värdegrunden är viktig. Den finns i Vårdförbundet och vårt förbund står upp för en humanistisk människosyn.



Ett annorlunda år för barnmorskorna

För Sveriges barnmorskor var förra året ett extra händelserikt år. 2018 var året då en ny utmanare om facklig tillhörighet såg dagens ljus. Men det var långt ifrån alla som gladdes åt den nya fackliga anslutningsmöjligheten.

Åsa Hermansson arbetar som barnmorska på Universitetssjukhuset i Linköping. Hon har varit medlem i Vårdförbundet sedan 1992 och blev färdig barnmorska fem år senare. Sedan 2013 har hon varit ordförande i den lokala barnmorskeföreningen. Under 2018 följde hon noggrant argumenten och debatten om att Svenska Barnmorskeförbundet skulle bilda en yrkesförening inom SRAT.

– Frågan om att bilda ett eget fackförbund för barnmorskor har varit på tapeten lite då och då. Många i yrket har inte satt sig in i hur det påverkar hela vår professions möjligheter att påverka de kärnfrågor vi driver, menar Åsa.

Företrädarna bakom Svenska Barnmorskeförbundet har drivit frågan om att bilda en ny facklig förening hårt under det senaste året. Framförallt menar de att professionsfrågorna kan drivas bättre av ett mer specialiserat förbund. Dessutom har man lyft fram frågan om en direktutbildning för barnmorskor, i stället för att som i dag vara en påbyggnadsutbildning till sjuksköterskeutbildningen.

– När du är barnmorska och jobbar på golvet vill du ha en sjuksköterskeutbildning i botten, säger Åsa. Så tänker i alla fall alla de kollegor jag pratat med. Men framförallt känner jag att just den frågan är för isolerad i vårt fackliga arbete. Vi

behöver lägga mer kraft på mer grundläggande frågor som lön, arbetstid och arbetsmiljö för att göra vårt yrke hållbart och attraktivt.

När debatten om Svenska Barnmorskeförbundet skulle bilda ett nytt fackförbund inom SRAT var som mest högljudd skrev Åsa ett inlägg på Facebook i den grupp där många barnmorskor i Sverige deltar. Och hon fick många positiva kommentarer från barnmorskor som är fackligt engagerade. I kommentarerna kunde Åsa också konstatera att det var många som var oroliga över att det fanns en hel del barnmorskor som inte kände till vad det handlade om.

– När det sedan var dags för omröstning så var valdeltagandet generellt lågt över hela Sverige, konstaterar Åsa.

– Hade det funnits ett stort missnöje på golvet så hade det varit en annan sak. Men under den senaste tiden har det hänt en hel del utifrån det fackliga hållet där Vårdförbundet drivit fram förbättringar.

För Åsa Hermansson har den senaste tidens turbulens fått henne att tänka mer aktivt ur facklig synvinkel. Så snart det är möjligt vill hon ta uppdrag som förtroendevald inom Vårdförbundet, mest för att slå vakt om professionsfrågorna och i det lilla bidra till ett ännu starkare förbund.

– Nackdelen med två förbund för en och samma profession handlar ju också om att arbetsgivaren numera ska lyssna till två röster – inte en stark och samlad röst, påpekar Åsa.



Åsa väger lilla Alma 4 dagar.
Pappa Peter Nyberg hjälper till.

Du som är barnmorska

Vårdförbundet fortsätter att organisera barnmorskor, och vill såklart att du som är barnmorska förblir medlem i Vårdförbundet.

Som barnmorska och medlem i Vårdförbundet behöver du inte göra någonting. Du är fortsatt ansluten med samma villkor och förmåner som tidigare. Vårdförbundet fortsätter jobba för ditt bästa som barnmorska och för de viktiga professionsfrågorna.

Vårdförbundet finns i hela landet och vi har unik kompetens inom sjukvårdens områden. Våra ombudsmän finns lokalt och kan hjälpa dig med juridiskt stöd om du råkar ut för något i samband med ditt arbete.

Läs mer: vardforbundet.se/barnmorska

Barnmorskenätverket

Sedan 2016 finns ett nätverk för förtroendevalda barnmorskor i Vårdförbundet. Barnmorskenätverket finns till för att stötta dig som barnmorskemedlem och för att lyfta och driva de frågor som är viktiga för dig som barnmorska.

Nätverket står bakom den öppna facebookgruppen Barnmorskor i Vårdförbundet.
facebook.com/groups/barnmorskor

Läs om barnmorskors tankar i barnmorskebloggen:
vardforbundetbloggen.se/barnmorska



Hallå där!

Madelene Meramveliotaki, röntgensjuksköterska och ledamot i vår nya förbundsstyrelse. Berätta om vilka frågor som ligger dig varmast om hjärtat.

- När jag nu är med i styrelsen kommer jag att värna om röntgensjuksköterskans specifika kunskapsområde och fortsätta arbeta med de viktiga professionsfrågorna.
- Bristen på röntgensjuksköterskor gör idag att andra professioner går in och täcker upp, vilket vi inte kan acceptera som en hållbar lösning.
- Vi har satt igång arbetet med att få ihop ett nätverk för röntgensjuksköterskor. Något jag verkligen ser fram emot att ha på plats!

Foto: Ulf Huett



Kan AI revolutionera framtidens hälso- och sjukvård?

Artificiell intelligens, AI, har fått en särställning bland visionärer och den moderna teknikens största ivrare. Även inom vården finns det en stor förhoppning och tro på att AI kan revolutionera framtidens hälso- och sjukvård.

– Så kan det givetvis bli, men det finns en risk att vi överskattar möjligheterna och underskattar problemen.

Orden är Mats Rönnqvists från Knivsta. Han har ägnat många vakna studietimmar åt just artificiell intelligens, framförallt inom röntgentekniken. Han och studiekamraten Magnus Johansson från Haparanda har i sin C-uppsats på röntgensjuksköterskeprogrammet valt att fördjupa sig i AI. I januari 2019 blev han klar röntgensjuksköterska och C-uppsatsen är äntligen inlämnad.

Mats har varit en av gästbloggarna i Vårdförbundets blogg för röntgensjuksköterskor.

Han kan ses som en liten udda fågel i sammanhanget. Med sina dryga 50 år på nacken har han gjort en rejäl riktningsförändring i karriären. Efter många år som IT-konsult tog han tag i en gammal dröm – att arbeta inom vården.

– När farsan fick problem med hjärtat för 20 år sedan började tanken om att jobba inom vården gro i mig. Och en kund jag



hade inom IT-branschen sa en gång att ”du har ju inget riktigt jobb”, skrattar den nytexaminerade röntgensjuksköterskan. Nu har jag alltså ett riktigt jobb...

Sedan Mats påbörjade faktainsamling, rapportläsning och sitt uppsatsskrivande har han mött en hel del personer med koppling till vården som ser fram emot resultatet. AI har blivit det där begreppet som många är nyfikna på, men som få kan placera in i verkligheten.

En av de forskningsrapporter som ligger till grund för uppsatsen handlar om läkares möjlighet att lokalisera instrumenten under operation. Där visar det sig att ultraljud fungerar bättre än AI tack vare att instrumenten får en beläggning som gör att ultraljudet kan identifiera positionen.

– Övertron på AI kan begränsa de mer traditionella metoderna, konstaterar Mats. Slutsatsen är att AI inte är lösningen på allt, det behövs ett uns av vanligt folkvett också när ny teknik pockar på.

Men handlar då uppsatsen enbart om att ta ner förväntningarna på en teknik som ändå spås revolutionera mängder

av branscher? Självklart inte. Här finns mängder av exempel som utifrån vårdens perspektiv visar på kvalitetsförbättringar där patienten är i fokus.

– Ja, när det handlar om just röntgen så innebär AI-tekniken stora förbättringar i kvalitet på bilder, inte minst för mammografi, slätröntgen och datortomografi, förklarar Mats. Den förbättrade kvaliteten hjälper till vid bedömning och dessutom kan vi begränsa stråldosen tack vare mer precisa bilder.

Den numera före detta IT-konsulten är nu alltså legitimerad röntgensjuksköterska. Med tanke på valet av ämne för C-uppsatsen verkar han ändå stå med ett ben kvar i det mer teknikbaserade landskapet, även inom vården.

– Så är det. Jag älskar matematik och fysik, det ledde mig in mot röntgen och gärna med tekniken i fokus, konstaterar Mats. Det är svårt att släppa ett grundintresse helt plötsligt. Nu får jag förverkliga min 20-åriga dröm och dessutom dra nytta av det jag har med mig från min tidigare IT-karriär.

Som medlem gör du skillnad i världen

Vårdförbundet driver projekt i låg- och medelkomstländer och utvecklar och påverkar genom professionernas organisationer. Vi arbetar också för en bättre hälsoutveckling till exempel genom att delta i Världshälsoförsamlingens arbete.

Vårdförbundets internationella arbete syftar till att påverka förutsättningar och villkor för våra medlemmar och yrkesgrupper. Vi finns där besluten fattas genom de organisationer vi är medlem i. När ett beslut från EU når Sverige är det ofta för sent att påverka och mycket av det arbete vi gör syftar till att skydda det vi uppnått i Sverige.

– Bra villkor i resten av världen skyddar de svenska villkoren, likväl som att usla villkor i världen riskerar att leda till både löne- och villkorsdumpning här hemma, säger Nina Bergman som är internationell sekreterare på Vårdförbundet.

2018 har bland annat präglats av fortsatt arbete med ett projekt i Lesotho som handlar om att stötta anställda inom vården som har smittats av hiv eller tuberkulos.

Vårdförbundet har också varit med och stöttat ett projekt om flyktingmottagande i Algeriet, Tunisien och Libanon som inleddes under 2018.

2018 blev vi också fullvärdig medlem i European Midwife Association. Vi är också stolta över att det globala nätverket för biomedicinska analytiker, IFBLS, på sin världskongress valde förbundsombudsman Anne Lindgren Berndt från Vårdförbundet till president för de närmaste två åren.





Kongressombudet om att befinna sig i beslutens inre rum

Det är ett forum för åsikter, tankeutbyte, idéspredning, erfarenhetsutbyte och, inte minst, beslut som rör framtidens förutsättningar för alla de som valt ett av de viktigaste arbeten som finns.

För andra kongressen i rad befann sig barnmorskan och kongressombudet Saga Fogelström från Stockholm i händelsernas centrum.

– Det fackliga har alltid legat mig nära hjärtat. Redan under studietiden under mitten av 00-talet var jag aktiv för att arbeta för en skälig lön för sjuksköterskor. Jag är en person som tycker saker och säger ifrån, konstaterar Saga.

En kongress är en intensiv tid då några hundra engagerade personer i demokratisk ordning tar beslut som påverkar väldigt många människor.

– Vi är ett fackförbund som ska driva villkorsfrågor som gör att våra olika professioner är attraktiva och gör att personalen vill söka, stanna och göra ett riktigt bra jobb, säger Saga.

Vad tycker du var utmärkande för kongressen 2018?

– Det är ju en bikupa, med många åsikter, lyssnande och agerande. Men liksom den första kongressen jag var med på, den 2014, så är det tydligt att vi måste anstränga oss för att förstå de olika förutsättningarna i hela landet. Om vi från storstadsregionerna diskuterar privatisering så måste vi också förstå att det inte är en stor fråga i andra delar av landet.

Saga saknade frågan som hon själv påverkats av i sin egen profession, den om barnmorskornas möjligheter att nu ha ett fackförbund för enbart barnmorskor.

– Ja, tyvärr. Det hade varit ett bra tillfälle att reda upp bland uppfattningar och missuppfattningar, menar Saga. Själv är jag kvar i Vårdförbundet, men avvaktar vad resultatet blir under den närmaste tiden. Jag tycker att Svenska Barnmorskeförbundets beslut att bilda ett nytt förbund gick väldigt snabbt.

Saga kan konstatera att Vårdförbundet har lagt fokus på frågor som rör barnmorskorna under de senaste åren.

– Vårdförbundet har varit aktiva i flera av de frågor som är professionsbaserade för barnmorskorna, säger Saga. Förhoppningsvis kan fackföreningsfrågan som lyftes förra året ge en positiv effekt för oss trots allt, eftersom våra villkor och krav har lyfts fram extra mycket.

Fyra kongressdagar som klubbade 400 beslut

Vill du veta vad som hände på kongressen 2018? Då kommer här en sammanfattning av vad 190 kongressombud gjorde i Uddevalla i maj.

Kongressen sammanträder vart fjärde år och är Vårdförbundets högsta beslutande organ. Demokratiskt valda ombud från hela landet möts och fattar beslut om viktiga framtidsfrågor, bland annat Vårdförbundets vision och mål.

Till kongressen 2018 hade det inkommit cirka 200 motioner från medlemmar. 10 propositioner lades fram av förbundsstyrelsen och sammanlagt cirka 400 beslut togs under de fyra dagarna.

Vårdförbundets vision

Vårdförbundets vision är berättelsen om den framtid vi vill leva och verka i. Visionen som antogs av kongressen för kommande fyra år (2019-2022) utgår från:

Villkoren: Vi ska verka för ett hållbart arbetsliv
Yrket: Vi ska bidra till en hållbar samhällsutveckling genom att främja hälsa
Vården: Vi ska stärka möjligheten för alla att ta kontroll över sin egen hälsa

Allas lika värde

Som en avslutning på kongressen gjorde kongressen ett gemensamt uttalande om allas lika värde:

Vårdförbundets medlemmar förenas i en strävan att alltid ge bästa möjliga vård till patienterna. En människas behov av vård är lika stort oavsett bakgrund och nationstillhörighet. Därför vill Vårdförbundet stå upp för allas lika värde och rättigheter i sjukvården, vilket omfattar både personal och patienter.

Invigningstal av statsministern
Öppningstalare för Vårdförbundets



Stefan Löfven:

- Ni jobbar varje dag, kvällar och nätter, för att både rädda och förbättra medmänniskors liv.

kongress 2018 var statsminister Stefan Löfven. Han talade om vikten av att skapa bättre arbetsvillkor för vården för att kunna göra dem mer attraktiva för unga. Han fick applåder för satsningen på vidareutbildning och tal om tillit till professionerna.

Stefan Löfven underströk betydelsen av god hälsa för alla människor i Sverige och framför allt vårdpersonalen och deras villkor.

Se visionen, talen och läs om allt som hände på kongressen här:
vardforbundet.se/kongress-2018

Vårdförbundet bidrog till att göra arbetsmiljön bättre på ett privat vårdboende i Skåne

För drygt ett år sedan tog kongressombudet Rickard Uppenberg emot ett samtal från en uppgiven sjuksköterska på ett privat vårdboende i södra Sverige.

Boendet hade bara tre sjuksköterskor som alla gick på knäna i den dåliga arbetsmiljön. Ständiga sjukskrivningar och utbrändhet gjorde att hela verksamheten fungerade dåligt och arbetsgivaren hade ingen som helst beredskap.

På Vårdförbundet i Skåne är Rickard Uppenberg specialiserad på just de privata aktörerna och påbörjade ett omfattande arbete med både sjuksköterskorna och ledningen av vårdboendet.

- Det fanns ingen plan B hos ledningen, berättar Rickard. Man gick in och täckte upp för varandra och i slutändan blev det en katten-på-rättan-situation där alla drabbades.

Under 2017 och 2018 har Rickard tillsammans med Maria Buhre, regionalt skyddsombud, hjälpt vårdboendet att skapa ett "årshjul" för att hjälpa ledningen att ha beredskap för både väntade och oväntade situationer som kan uppstå i verksamheten.

- Tyvärr kunde inte två av de tre sjuksköterskorna räddas kvar på vårdboendet, de slutade på grund av att situationen hunnit bli ohållbar, säger Rickard. Men nu finns det i alla fall en bra grund för att bibehålla en fungerande arbetsmiljö.

Det uppgivna samtalet till Vårdförbundet är dock symptomatiskt.

- Ja, oftast kommer larmet för sent, när situationen gått överstyr, konstaterar Rickard. Jag skulle önska att våra medlemmar hör av sig redan när det börjar finnas indikationer på problem.

Behöver du stöd? Kontakta oss!

Vårdförbundet Direkt: 0771-420 420
Vardagar 08:00-18:00
vardforbundet.se/vfdirekt



Fariba har plöjt ny mark för biomedicinska analytiker

I början av juni 2018 anställdes Fariba Ghafouri från Umeå som den första kommunanställda biomedicinska analytikern i landet. Hon har aldrig tidigare trivts bättre med sitt jobb.

– Det känns som att jag är i himmelriket. Jag trivdes från dag ett och längtar efter måndagen under helgen, säger Fariba glädjestrålade.

Med hjälp av Vårdförbundet har Faribas nya tjänst gjort den biomedicinska analytikern till en viktig och synlig pusselbit tillsammans med sjuksköterskorna.

Hennes huvuduppgift är att säkerställa provtagningar och laboratorieanalyser inom hemsjukvården och hon arbetar hela tiden nära både sjuksköterskor och patienter. Inom kort kommer även äldreomsorgen att vara ett arbetsområde.

– För varje dag som går så inser Umeå kommun att den här vårdkvalitativa satsningen gör en stor skillnad, framförallt för patientsäkerheten, säger Fariba.

Under Vårdförbundets kongress 2018 behandlades en motion som gav stöd till den här nya typen av anställningar och som ger landets avdelningar incitament att verka för att biomedicinska analytiker ska vara en del av det provtagande teamet. Helena Forss Johansson, styrelseledamot i Vårdförbundets avdelning Västerbotten, lyfte upp förslaget för att förmå Umeå kommun att anställa en biomedicinsk analytiker.

– När Fariba var på plats kom förbättringarna som bekräftar hur viktig en biomedicinsk analytiker är, även för den kommunala verksamheten, sammanfattar Helena.

Faribas utvecklingsarbete har fortsatt och bland annat har hon utbildat personal och förbättrat rutinerna vid exempelvis provtagningar.

– Alla är väldigt, väldigt engagerade, konstaterar Fariba. Jag har fria händer att bidra till utvecklingen och det känns helt underbart att få jobba med något där man

ser att allt jag gör bidrar till förbättringar. Redan som nyutbildad biomedicinsk analytiker (Fariba blev färdig 2016) såg Fariba att kommunernas äldrevård behöver kompetens inom laboratoriemedicin.

Eftersom nästan all diagnostik baseras på provresultat är det av yttersta vikt att äldreomsorgens hela vårdkedja hanteras kompetent för att garantera patientsäkerheten.

– Jag är säker på att min typ av anställning inom kommunen inte är den sista, säger Fariba och får medhåll av Vårdförbundets Helena Forss Johansson. Långsiktigt kommer kommunerna spara pengar eftersom de fel som görs blir kostsamma, både för kommunerna och självklart för patienterna.

Så har Vårdförbundet avdelning Stockholm jobbat för att synliggöra professionen:
vardforbundet.se/lyckosam-metod

5400 artiklar

3,93%

Medlemmar i Vårdförbundet fortsätter ha en löneutveckling som ligger en bra bit över det så kallade industrimärket.

2017

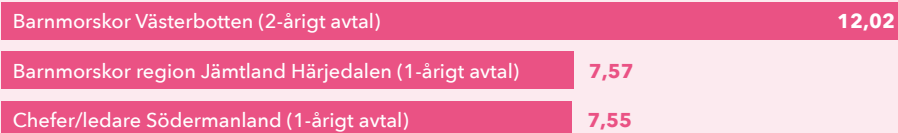


34 276 kr

Medellön för samtliga
professioner i Vårdförbundet
2017 inklusive chefer



Störst ökning landsting 2017:



Störst ökning kommun 2017:



Även om den genomsnittliga löneutvecklingen är hög ser det inte lika bra ut överallt. Vårdförbundet har sett att det till och med finns arbetsgivare som gett mindre än industrimärke och fortsätter kämpa för att arbetsgivare på allvar måste ta ansvar för kompetensbristen och använda det centrala löneavtalet som det är tänkt. Det vill säga belöna erfarenhet, kunskap och resultat i verksamheten. Då väljer fler att stanna på arbetsplatsen, arbetsmiljön blir bättre och patientsäkerheten ökar.

Läs mer: Från maj 2019 kan du ta del av 2018 års löneutveckling på vardforbundet.se
Där kan du även ta del av detaljerad lönestatistik i vår lönesnurra.

Förbundet har en fortsatt stark närvaro i media och samhällsdebatten. Enligt externa källor har över 304 miljoner möjliga läsare, lyssnare och tittare kunnat nås av budskapen i över 5 400 artiklar vilket är en publicitet som hade kostat över 155 miljoner om förbundet köpt det som annonsutrymme.

Det politiska påverkansarbetet

Fokus har under 2018 legat på Vårdförbundets valmanifest "Vård i Världsklass", med krav till de politiska partierna inför riksdagsvalet i syfte att påverka valdebatten och kommande regering.

45 000 fler sjuksköterskor, stora lönesatsningar och akademisk specialisttjänstgöring (AST) var några av kraven som lyftes i ett stort antal riks- och lokalmedier och i över 40 debattartiklar.

Läs mer: vardforbundet.se/val2018

7740

gick med som nya medlemmar
i Vårdförbundet under 2018



Vårdförbundet 2018 – nu är det framåt som gäller

2018 var ett år där kongressen var i fokus och där vårdens frågor och problem flyttade ännu närmare medborgaren. Det var också ett år där arbetsgivarparterna verkligen började förstå allvaret i Vårdförbundets påtryckningar om bättre arbetsvillkor, arbetsmiljö och lönevillkor.

2018 var ett extra intensivt år för Vårdförbundet och det är hög tid att reflektera över året som gått. Därför träffar vi förbundsordföranden Sineva Ribeiro och förhandlingschefen Annelie Söderberg över en kopp kaffe mellan två möten. Vårdförbundet i backspegeln – ordet är fritt:

SINEVA: Kongressens budskap var tydligt: VI ÄR VÅRDEN. Det återkom i alla motioner som lämnades in. Problemen

därute beror på att vår kompetens inte värderas. Bristen på de professioner som vi representerar, barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor och sjuksköterskor, har gett vården stora problem.

ANNELIE: Förra årets (2018 reds. anm.) svarta rubriker i media skvallrade tydligt om problemen. Och larmrapporterna kom inte bara från de som jobbar inom vården. Det var också människorna som är beroende av en fungerande vård som kom till tals.

SINEVA: Alla känner någon som inte fått bra vård. Men var ligger problemet? Ja, inte handlar det om antalet sängplatser, den senaste tekniska utrustningen eller nya fina avdelningar. Det finns ju ingen

där som vill jobba och som har kunskapen. Vårdens förutsättningar har blivit sämre sedan vår förra kongress 2014. Det har Vårdförbundet tydligt markerat gentemot politiker och arbetsgivare.

ANNELIE: Jag känner att kongressen var en riktig injektion. Det kändes som att vi nystartade med både det som ännu inte hunnit genomföras och fick bra kraft i allt det nya som beslutades. Som det känns nu verkar även de vi förhandlar med se att arbetsvillkoren behöver bli bättre. Men fortfarande verkar vissa tro att man kan backa sig in i framtiden.

SINEVA: När skolans arbete blev ifrågasatt efter de dåliga resultaten i PISA-undersökningarna började politikerna trycka på för att förändra. Under 2018 började

Förhandlingsåret 2018

Förberedelse av avtalsförhandlingar med SKL och Sobona

Vårdförbundet har förberett de centrala avtalsförhandlingarna för anställda inom regioner, kommuner och kommunala bolag under hela 2018. Den 21 december 2018 sades det centrala kollektivavtalet upp. Yrkandet innehåller, utöver en god löneutveckling för alla, en lönesatsning till särskilt yrkesskickliga. Dessutom att veckoarbetstidsmåttn för ständig natt i kommunen sänks till 34 timmar och 20 minuter. Vi yrkar även på två partsarbeten – ett om förbättrad lokal löneprocess och ett om hälsosam arbetstidsförläggning.

Från karensdag till karensavdrag i samtliga centrala kollektivavtal

Reglerna om karensdag har gjort att den som arbetat komprimerat och i långa pass drabbats orimligt hårt vid sjukdom, eftersom hela passet räknats som karensdag. För att komma till rätta med detta infördes från 1 januari 2019 ett karensavdrag. Vårdförbundet har i samtliga våra centrala kollektivavtal fått in att parterna ska göra en avstämning för att säkra att beräkningarna inte slår orättvist när de väl är i drift.

Läs om de avtal som Vårdförbundet förhandlat fram under 2018 på vardforbundet.se/avtal-2018

jag inse att jag skulle vilja ha en "PISA-undersökning" av vården för att skapa tryck och opinion. Tyvärr måste man ju idag först bli sjuk för att förstå att vården inte fungerar överallt. Alla andra förväntar sig och tror att vården är bra.

Annelie Söderberg:

"De vi förhandlar med verkar inse att arbetsvillkoren behöver bli bättre. Men fortfarande tror vissa att man kan backa sig in i framtiden."

ANNELIE: Det finns ytterligare utmaningar för vården, som jag tycker blev extra tydliga under 2018. Nu kommer en helt ny generation ut i arbetslivet och det är en generation som inte nöjer sig. De kommer att vara betydligt mer rörliga, de vill ha en karriär och god löneutveckling, orka med att både jobba och ha ett socialt liv. Om det fortsätter vara så tufft som det är i vården just nu kommer de att söka sig bort eller helt enkelt inte välja vården alls.

SINEVA: Jag får ibland frågan från journalister när vi pratar om situationen i vården: "Varför är de kvar?". Jag brukar svara att "det frågar jag mig också". Men egentligen vet jag svaret. De som jobbar inom vården är lojala sitt yrke, arbetsplatsen och framförallt patienterna. Nu måste vi få arbetsgivarparten att se samma bild som vi för att öka vårdräkets attraktivitet! Det är det vi började med under 2018.

ANNELIE: På kongressen hördes starka krav från medlemmarna på bättre löneutveckling. Det är därför ett av flera tydliga krav vi har nu när vi är inne i vår största avtalsrörelse på åtta år.

ANNELIE: Skillnaden i lön för den som är ny i yrket och den som är erfaren och mer yrkesskicklig måste öka. Du måste få en god löneutveckling genom hela arbetslivet. Idag stannar löneutvecklingen av när du är 35, för att ytterligare mattas av efter att man fyllt 45. Då har man ändå minst 20 år kvar i yrket. Det är inte rimligt – erfarenhet och kompetens måste löna sig!

Skadestånd efter indragen semester

Det började redan 2017. Bara några få veckor innan semestrarna skulle börja fick barnmorskorna på Centrallasarettet i Växjö veta att den redan godkända semestern var återkallad. I slutänden kunde Vårdförbundet förhandla fram ett skadestånd på 15 000-25 000 kronor till de drabbade.

- Vi hade fått semestern beviljad i mars, berättar barnmorskan Csilla Agnes Eszenyei. I slutet av maj fick vi plötsligt besked av arbetsgivaren att vi inte skulle få den semester vi beviljats.

Händelsen hade föregåtts av stora problem på förlossningen på sjukhuset. Avdelningen var underbemannad, flera barnmorskor hade sagt upp sig och den personal som var kvar tvingades ta extrapass för att lösa situationen.

- Några skulle påbörja semestern i juni och hade bokat semesterresa, säger Agnes. Dessutom gavs vi beskedet att vi inte fick en sammanhängande semester.

Vårdförbundets förtroendevalda var helt oförberedda på arbetsgivarens beslut.

- De kallade till MBL-förhandlingar i slutet av maj och fick vid sittande bord veta att man drar tillbaka del av beviljad semester för flera medarbetare. Det fanns inget som helst förhandlingsunderlag inför det mötet, berättar Anna Seiborg Kidell, Vårdförbundets ordförande i Kronoberg.

Vårdförbundet tog ärendet vidare och ansåg att arbetsgivaren Region Kronoberg bröt mot semesterlagen och kollektivavtalet Allmänna bestämmelser. I februari 2018 kom parterna överens om skadestånd till de drabbade barnmorskorna, och även till några sjuksköterskor. Totalt utdömdes ett skadestånd på 360 000 kronor.

**BLI
MEDLEM
IDAG!**

Det här är Vårdförbundet

Vårdförbundet är ett växande yrkesförbund som tillvaratar medlemmar-
nas fackliga intressen. Vi organiserar
över 115 000 legitimerade sjukskö-
terskor, barnmorskor, biomedicinska
analytiker och röntgensjuksköterskor.

Tillsammans utvecklar vi vården och
arbetar för ett hållbart yrkesliv och
bra villkor. Vårdförbundet har funnits
i över 40 år. Under åren har vi drivit
utvecklingen av professionerna.

Vi har kämpat för bättre villkor,
bättre arbetsmiljö och högre lön. Vi
har jobbat för bättre utbildningar och

mer forskning. Idag har alla våra yrken
legitimation, individuell lönesättning
och högre löner.

Men vi kan inte ta några landvinningar
för givna. Genom att gå samman ger vi
varandra kraft och blir starka. Det är
lättare att göra sin röst hörd när vi är
många. Rätten att tillsammans kämpa
för bra villkor har varit och är en förut-
sättning för våra yrkens utveckling.

Alla behövs. Du behövs!

Vårdförbundet vill:

- Utveckla villkor, yrke och vård
- Arbeta för ett hållbart yrkesliv

- Arbeta för en person-
centrerad och säker vård
- Arbeta för högre löner

För att lyckas med detta behöver vi vara
starka. Och för att vara starka behöver
vi vara många.

**Du som ännu inte är medlem
- gå med i Vårdförbundet!**
vardforbundet.se/blimedlem

Vi finns för dig dygnet runt.
Vårdförbundet Direkt: 0771-420 420
Vardagar 08:00-18:00
vardforbundet.se/vfdirekt

Vårdförbundspriset

Vårdförbundspriset 2018 tilldelades
Karin Östling och **Maria Haraldson**
från Sunderby sjukhus i Norrbotten
för deras arbete inom hjärtsviktsvård.
På Vårdgalan fick också **Lars Karlsson**
priset för Årets vårdchef för sitt
arbete på Boxholms vårdcentral, och
Charlotte Olsson från Halmstads sjuk-
hus blev Årets studenthandledare.

Läs mer: vardforbundet.se/vardgalan

Vårdförbundet Student

I november 2018 lämnade **Viviana
Lundberg** över ordförandehatten för
Vårdförbundet Student till den nyval-
da ordföranden **Sophia Godau** som
pluggar till biomedicinsk analytiker
på Mittuniversitetet i Sundsvall.

Den nya studentstyrelsen kommer
bland annat att fortsätta driva den
viktiga frågan om studenthandled-
ning. En framgång under 2018 var
att Vårdförbundets kongress tog
ställning för Vårdförbundet Students
uttalande om att arbetsgivare som
inte erbjuder handledarutbildning
inte bör ta emot studenter.

Läs mer: vardforbundet.se/student



Foto: Andreas Wälitalo/Norrbottens-Kuriren

Vårdförbundet Chef Ledarprogrammet gav Inger kraft att frälsa världen och vården

Inger Gustafsson är en av alla chefer
och ledare som gått Vårdförbundets
populära ledarprogram. För henne
blev det den sista bekräftelsen på
att vården behöver skakas om i sina
traditionella grundvalar. Inger har
lyckats implementera både person-
centrerad vård och personcentrerat
ledarskap på patienthotellet Vistet
vid Sunderby sjukhus i Luleå.

**- Jag är allergisk mot pessimism.
Om jag tror på något djupt inom
mig, då får jag med mig gruppen,
berättar Inger.**

Läs mer: vardforbundet.se/chef



Foto: Vårdförbundet

3-månaderskampanj

Under 2018 genomförde vi en kam-
panj där vi för första gången erbjöd
alla som blev nya yrkesverksamma
medlemmar tre månader kostnads-
fritt medlemskap. Kampanjen var
framgångsrik och lockade många
nya medlemmar.

Ju fler vi är desto starkare blir vi!

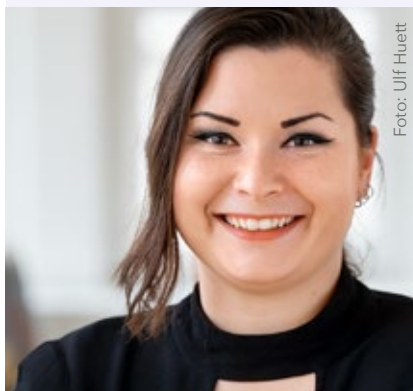


Foto: Ulf Huett